

Slik skal Forskningsrådet jobbe for åpen forskning

– Et bredt samarbeid mellom aktører nasjonalt og internasjonalt er nødvendig for å realisere vår policy for åpen forskning, sier administrerende direktør i Forskningsrådet, John-Arne Røttingen.

Av Knut van der Wel | Publisert 15.01.2020

Del ↻ | Last ned ↓

Åpen forskning handler om åpenhet og kunnskapsdeling i forskningsprosesser slik at kunnskap raskere kan gjøres tilgjengelig på tvers av fagmiljøer, sektorer og landegrenser. Med digitaliseringen av samfunnet og utviklingen av ny teknologi har forutsetningene for å dele forskning effektivt og la samfunnet ta del i forskningsprosessene aldri vært bedre.

Forskningsrådet har tidligere engasjert seg innenfor ulike deler av åpen forskning, men den helhetlige tilnærmingen har manglet. Nå lanserer Forskningsrådet en helhetlig policy for åpen forskning, som behandler åpen forskning og innovasjon under ett med særlig vekt på å avklare Forskningsrådets rolle og ansvar.

– Forskningsrådet har en pådriverrolle i utviklingen av forsknings- og innovasjonssystemet. Det har vært viktig for oss å avklare rollen og ansvaret vi skal ta på vei mot mer åpen forskning. Samtidig er et godt samarbeid med forskere, forskningsinstitusjonene og andre relevante aktører nasjonalt og internasjonalt nødvendig dersom vi skal nå målene i policyen. Mange av tiltakene er ressurskrevende og forutsetter kulturendringer både i forskningsmiljøene, institusjoner og organisasjoner, sier Røttingen.

Policyen tar som utgangspunkt at forsknings- og innovasjonsprosesser skal være “så åpne som mulig, og så lukkede som nødvendig”. Hva det betyr i praksis må konkretiseres nærmere i samarbeid sektoren, sier Røttingen:

– Tiltakene i policyen er formulert på et overordnet nivå for å angi retningen på utviklingen vi ønsker å bidra til. I det videre arbeidet med implementering vil tiltakene bli mer konkrete. Det er viktig at dette skjer i samarbeid med andre relevante aktører.

Tiltak i policyen

For å favne de ulike aspektene av åpen forskning har policyen tre hovedmål:

- å bidra til et velfungerende forskningssystem
- å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling
- å styrke tilliten til forskningen

Policyen beskriver tiltak som Forskningsrådet enten selv skal gjennomføre, eller skal bidra til gjennom samarbeid med andre. Tiltakene er knyttet til

- kunnskap og kompetanse om åpen forskning
- uttesting av åpen forskning og innovasjon i prosjekter
- tilgang til og gjenbruk av forskningsresultater
- datainfrastruktur for håndtering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata
- karriereutvikling og vurdering av forskning
- åpenhet om finansieringsprosesser
- samfunnsansvarlig forskning og innovasjon
- åpenhet i innovasjonsprosesser
- rettigheter til forskning
- forskning som premissleverandør for samfunnsutviklingen
- involvering av brukere og befolkning i forsknings- og innovasjonsprosesser gjennom brukermedvirkning og folkeforskning

To høringsrunder

Policyen har vært på to høringsrunder. I første runde inkluderte høringen notater på de tre områdene åpne forskningsprosesser, åpen innovasjon og brukerinvolvering og folkeforskning. I den andre høringen ba Forskningsrådet om innspill på sin definisjon av åpen forskning, policyens tre mål og forslagene til tiltak på tolv ulike områder.

I første høringsrunde kom det inn 74 innspill og i andre runde 53 innspill. I den endelige policyen er mange av disse innspillene innarbeidet.
